

1. LAKÓHELYEM TERMÉSZETI-KÖRNYEZETI PROBLÉMÁI

/Helyismereti tétel. Az itt közölt általános irodalmat a vonatkozó helyi dokumentumokkal javasoljuk kiegészíteni!/

1.1. MAGYARORSZÁG TERMÉSZETFÖLDRAJZA

A Kárpát-medence földrajza. Szerk. Dövényi Zoltán. Bp. 2012. 145-374. p.
Magyarország nemzeti atlasza. 2. köt. Természeti környezet. Főszerk. Kocsis Károly. Bp. 2018. 187 p.

<http://www.nemzetiatlasz.hu/MNA/2.html>

MEZŐSI Gábor: Magyarország regionális természetföldrajzi vázlata. In: M. G.:
Magyarország természetföldrajza. Bp. 2011. 213-339. p.

1.2. TERMÉSZETI VESZÉLYEK, ÉGHAJLATVÁLTOZÁS

ANTAL Z. László: Változások a természet és a társadalom kapcsolatában. In: A. Z. L.:
Klímaparadoxonok. Lehet-e harmónia természet és társadalom között? Bp. 2015. 13-48. p.

Éghajlat-politika – a Magyarország előtt álló kihívások uniós perspektívában. Szerk. Majsa
Dóra Szeged, 2010. 44 p. (Európa-tanulmányok Központ füzetek; 3.)

MEZŐSI Gábor: Magyarország éghajlatának néhány jellemző vonása. In: M. G.:
Magyarország természetföldrajza. Bp. 2011. 119-138. p.

MEZŐSI Gábor: Természeti veszélyek és hatásaik csökkentése. Bp. 2021. 274 p.

Összefoglaló Magyarország éghajlatának várható alakulásáról. Csima Gabriella et al. Bp.
2010. 7 p.

[https://www.met.hu/doc/tevekenyseg/klimamodellezes/OMSZ-
ELTE_eghajlati_osszefoglalo_2010.pdf](https://www.met.hu/doc/tevekenyseg/klimamodellezes/OMSZ-ELTE_eghajlati_osszefoglalo_2010.pdf)

PÁLVÖLGYI Tamás – CZIRA Tibor – BARTHOLY Judit – PONGRÁCZ Rita: Éghajlati
sérülékenység a hazai kistérségek szintjén. In: Klímaváltozás – 2011. Klímaszcenáriók a
Kárpát-medence térségére. Szerk. Bartholy Judit, Bozó László, Haszpra László. Bp. 2011.
236-256. p.

<http://www.regscience.hu:8080/xmlui/handle/11155/1098>

1.2.1. LEVEGŐSZENNYEZÉS

BIBÓK Zsuzsanna: Az éltető (tiszt) levegő. In: Confessio, 2019. 4. sz. 5-17. p.

<https://confessio.reformatus.hu/v/575/#page1>

BOBVOS János – SZALKAI Márta – FAZEKAS Balázs – PÁLDY Anna: A szálló por szennyezettség egészségkárosító hatásának becslése néhány hazai városban. In: Egészségtudomány, 2014. 3. sz. 11-26. p.

<https://egeszsegtudomany.higienikus.hu/cikk/2014-3/Bobvos.pdf>

GARDINER, Beth: Lappangó gyilkosunk, a légszennyezés. In: National Geographic Magyarország, 2021. 4. sz. 36-63. p.

PÁLDY Anna – BOBVOS János: A légszennyezés egészségkárosító hatásának becslése. In: Légkör, 2015. 3. sz. 115-123. p.

<https://www.met.hu/ismeret-tar/kiadvanyok/legkor/index.php?id=470>

TAKÁCS Sándor: A légkör szennyezése, szennyeződése. In: T. S.: A légkör. A levegő emberi kapcsolatai. Bp. 2016. 71-175. p.

1.2.2. TALAJSZENNYEZÉS

FÜLEKY György: Talajaink megújuló képessége. In: Természetbúvár, 2011. 2. sz. 10-12. p.

HORVÁTH Amanda: Talaj, talajszennyezés, közegészségügy. In: Magyar Tudomány, 1993. 7. sz. 827-836. p.

https://adt.arcanum.com/hu/view/AkademiaiErtesito_MATUD_1993/?pg=850&layout=s

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

<https://www.arcanum.com/hu/adt/hozzaferesi-pontok/>

Igazi trágyára vár a föld. In: Agrárium, 2017. 10. sz. 38-39. p.

https://adt.arcanum.com/hu/view/Agrarium_2017/?pg=589&layout=s

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

<https://www.arcanum.com/hu/adt/hozzaferesi-pontok/>

1.2.3. VÍZSZENNYEZÉS

DURA Gyula – PÁNDICS Tamás – FALUDI Gábor: Az ivóvíz ellátórendszerek sérülékenysége spontán és szándékos vízszennyezés esetén. In: Honvédorvos, 2010. 1-2. sz. 48-54. p.

https://adt.arcanum.com/hu/view/Honvedorvos_2010/?pg=49&layout=s

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

<https://www.arcanum.com/hu/adt/hozzaferesi-pontok/>

ISTVÁNOVICS Vera – HAHN István – SOMLYÓDY László: A jövő vízgazdálkodása: kihívás a mérnök és az ökológus számára. In: Magyar Tudomány, 2000. 10. sz. 1202-1211. p.
<http://epa.oszk.hu/00700/00775/00023/1202-1211.html>

SOMLYÓDY László: Az értől az óceánig – a víz: a jövő kihívása. In: Vízügyi Közlemények, 2003. 1. sz. 73-100. p.

https://adt.arcanum.com/hu/view/VizugyiKozlomenyek_2003/?pg=74&layout=s

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

<https://www.arcanum.com/hu/adt/hozzaferesi-pontok/>

1.2.4. HULLADÉK

BORDÓS Gábor – REIBER, Jens: Mikroműanyagok a környezetben és a táplálékláncban. In: Élelmiszervizsgálati Közlemények, 2016. 2. sz. 1021-1037. p.

http://epa.oszk.hu/03100/03135/00264/pdf/EPA03135_elelmiszervizsgalati_kozlomenyek_2016_02_1020-1046.pdf

KUNZIG, Robert: Világunk, hulladék nélkül? In: National Geographic Magyarország, 2020. 3. sz. 46-69. p.

PARKER, Laura: Műanyag. In: National Geographic Magyarország, 2018. 6. sz. 48-101. p.

TAKÁTS Attila: Hulladékgazdálkodás és környéke. Bp. 2010. 281 p.

1.2.5. FÉNYSZENNYEZÉS

FALUSI Eszter – TÓTH Andrea: Napjaink környezetszennyezője, a poláros fényszennyezés. In: Tájökológiai Lapok, 2009. 1. sz. 1-8. p.

http://www.tajokologiai-lapok.szie.hu/pdf/200901/01_Falusi.pdf

A fényszennyezés új fenyegetést jelent a beporzóknak. In: Élet és Tudomány. 2017. 35. sz. 1093. p.

https://adt.arcanum.com/hu/view/EletEsTudomany_2017_2/?pg=257&layout=s

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

<https://www.arcanum.com/hu/adt/hozzaferesi-pontok/>

KOLLÁTH Zoltán – GYARMATHY István: Fényszennyezés és természet. In: Természetbúvár, 2015. 4. sz. 4-7. p.

SZERÉNYI Gábor: Csillagsápasztó fényszennyezés. In: Természetbúvár, 2020. 5. sz. 6-9. p.

PÉCSI Tibor: A fényszennyezés és a rovarok. In: Természetbúvár, 2015. 5. sz. 18-21. p.

1.3. AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS HATÁSA AZ EGÉSZSÉGRE

ANTAL Ilona: Környezetünk hatása egészségi állapotunkra. In: Kettős szorításban. A középgenerációk élete és egészsége. Szerk. Daróczi Etelka. Bp. 2003. 63-85. p.

<https://www.demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/kutatasijelentések/article/view/408/160>

ANTAL Z. László: Az éghajlatváltozás hatása a társadalom életére és az egészségügyi ellátásra. In: A. Z. L.: Éghajlatváltozás és szociológia. Bp. 2019. 145-167. p.

Az éghajlatváltozás hatása az emberi egészségre. In: Infojegyzet, 2021. 72. sz.

https://www.parlament.hu/documents/10181/39233854/Infojegyzet_2021_72_eghajlatvaltozas_hatasa_az_egeszsegre.pdf/dffa6e2a-0f9b-2d37-7344-804d12eab297?t=1637242217299

Az éghajlatváltozás hatása az egészségügyre. In: Infojegyzet, 2022. 10. sz.

https://www.parlament.hu/documents/10181/63291245/Infojegyzet_2022_10_eghajlatvaltozas_hatasa_az_egeszsegugyre.pdf/738b320d-1236-e76e-011d-4c2839a369e2?t=1656485639112

FARKAS Andrea – MIKA János: Városaink, az energiaigények, a közlekedés és az egészségünk érzékenysége az időjárás szélsőségeivel és a klímaváltozással szemben. In: Nemzetbiztonsági Szemle, 2018. 1. sz. 24-35. p.

http://epa.oszk.hu/02500/02538/00022/pdf/EPA02538_nemzetbiztonsagi_szemle_2018_01_024-035.pdf

Klímaváltozás és élet. In: Klímaváltozás és Magyarország. Szerk. Szathmáry Eörs. Bp. 2020. 41-73. p.

A klímaváltozás hatásterületei; a légkörvédelem és az alkalmazkodás megoldásai. In: A globális klímaváltozás: hazai hatások és válaszok. A VAHAVA jelentés. Szerk. Láng István, Csete László, Jolánkai Márton. Bp. 2007. 44-174. p.

KOHÁN Zoltán – RIDEG Adrienn – DR. PÉTI Márton – DOBOZI Eszter – GYÖRE Ágnes: A klímaváltozás városi és területi sajátosságai – európai körkép. In: Területi Statisztika, 2011. 4. sz. 405-428. p.

https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/terstat/2011/04/ts2011_04_05.pdf

PADÁNYI József – HALÁSZ László: A klímaváltozás hatása a biztonságra. In: P. J. – H. L.: A klímaváltozás hatásai. Bp. 2012. 171-252. p.

https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/padanyi_klimavaltoz_tanulm.pdf

PÁL Viktor – KOVÁCS Zoltán: A globális klímaváltozás és az életminőség összefüggései városi terekben. In: A tudás szolgálatában. Földrajzi tanulmányok Pál Ágnes tiszteletére. Szerk. Györi Ferenc. Szeged, 2012. 325-335. p.

PÁLDY Anna – BOBVOS János: A klímaváltozás egészségi hatásai. Sebezhetőség – alkalmazkodóképesség. In: Sebezhetőség és adaptáció. A reziliencia esélyei. Szerk. Tamás Pál, Bulla Miklós. Bp. 2011. 97-114. p.

https://jak.ppke.hu/uploads/articles/11851/file/Sebezhet%C5%91s%C3%A9g_teljes%20%C3%B6tet.pdf

PÁLDY Anna – BOBVOS János – MÁLNÁSI Tibor: A klímaváltozás hatása egészségünkre és az egészségügyre Magyarországon. In: Magyar Tudomány, 2018. 9. sz. 1336-1348. p.

http://epa.oszk.hu/00600/00691/00180/pdf/EPA00691_mtud_2018_09_1336-1348.pdf

RAGÁCS Nikoletta: A globális klímaváltozás humán egészségügyi aspektusai – különös tekintettel a járványügy kockázati tényezőire. Bp. 2012. 21 p.

<https://kvi.uni-nke.hu/document/kvi-uni-nke-hu/ragacs-nikoletta-palyazati-anyag.original.pdf>

TOMPA Anna: Környezetszennyezés. In: T. A.: Globalizáció és egészség. Bp. 2014. 59-92. p.

TRÁJER Attila János – PÁLDY Anna: Az antropogén éghajlatváltozás várható növény-, állat- és humánegészségügyi következményei a 21. század második felében. In: Egészségtudomány, 2021. 65. sz. 4-29. p.

<http://real.mtak.hu/127927/1/EgTud.2021.1.4.pdf>

UZZOLI Annamária: Éghajlatváltozás és egészség – a magyar lakosság sérülékenysége a hőhullámokkal szemben. In: Földtudományok és környezet – harmóniában. Szerk. Cserny Tibor, Alpek B. Levente. Pécs, 2018. 101-104. p.

https://foldtan.hu/sites/default/files/HUNGEO%20Tanulm%C3%A1nyk%C3%B6tet_v2.8.1.pdf

1.4. TELEPÜLÉSKÖRNYEZET

BULLA Miklós: Környezetvédelmi kulcsproblémák. In: Magyarország településkörnyezete. Szerk. Enyedi György. Bp. 2000. 187-236. p.

Környezeti helyzetkép, 2020. Szerk. Baghy Eleonóra. Bp. 2022. 98 p.

<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/kornyhelyzetkep20.pdf>

LÁNYI Gábor: Településkörnyezet 1. A természet a településben. In: Magyarország településkörnyezete. Szerk. Enyedi György. Bp. 2000. 99-150. p.

Összeállította:
Varga Dorottya